

Kommunal- og moderniseringsdepartementet
postmottak@kmd.dep.noDeres ref.:
Deres refVår ref.:
V.Fleischer/I.LundestadProsjekt / Sak:
Prosjekt / SakDato
2020-11-30

Høringsinnspill fra SINTEF til den nasjonale handlingsplanen for bærekraftsmålene

Vi viser til invitasjon på "*berekraft.regjeringen.no*" om å gi innspill til den nasjonale handlingsplanen for bærekraftsmålene, og deler herunder vårt skriftlige innspill. Vi takker også for muligheten til å dele våre perspektiver muntlig, i tidligere møter og i den kommende nasjonale bærekraftskonferansen.

FNs bærekraftsmål må være førende

FNs bærekraftsmål samler verden om felles ambisjoner og setter dagsorden overalt. For SINTEF er bærekraftsmålene førende for vår strategi, og en konkretisering av vår mangeårige visjon om "Teknologi for et bedre samfunn". SINTEF arbeider tett med kunder i nærmest alle samfunnssektorer. At bærekraftsmålene forplikter Norge, merker vi i våre samtaler om teknologiutvikling med ledelsen i de store norske industribedriftene, i næringsklyngene rundt om i hele landet og når vi skal reise kapital til våre high tech start-ups. EUs European Green Deal bygger også på bærekraftsmålene og vil få sterke føringer for Norge gjennom EØS-avtalen, gjennom felles politikk, og som Norges marked. Det omfatter mange sektorer, også finanssektoren med "EU Sustainable Finance Taxonomy". Den Europeiske Grønne Given vil være førende også for norsk samfunnsutvikling og omstilling i årene som kommer.

Staten og øvrig offentlig sektor påvirker bærekraft i stor grad, blant annet som lovgiver og regulator (som påvirker norsk produksjon og forbruk), som innkjøper, og som utøver - enten det handler om å være tjenesteyter, byggherre eller næringsutvikler. Gjennom alle disse rollene påvirker myndighetene Norges bidrag til klima, miljø, sosiale forhold og verdiskaping, og Norges rolle i andre lands måloppnåelse.

Bærekraftsmålene har implikasjoner på tvers av samfunnssektorene, og må møtes med helhetlige strategier fra myndighetenes side. De legger føringer for hvordan det norske samfunn skal løse sine største utfordringer, samtidig som norske utfordringer ikke alltid henger like godt sammen med de detaljerte målformuleringene FN har for verdenssamfunnet. Samtidig må Norge også bidra til at verdenssamfunnet når sine målsetninger.

SINTEF legger til grunn at norske myndigheter vil forholde seg til forpliktelsene etter bærekraftsmålene gjennom å etablere en handlingsplan og sørge for en oppfølging, mål for mål, med utgangspunkt i den etablerte ansvarsfordelingen i forvaltningen. Samtidig ser vi i SINTEF bærekraftsmålene som en sterk inspirasjon til omstilling, der det er *sammenhengene mellom de ulike målene*, og løsningene, som ofte finnes *på tvers av sektorene*, som oppleves som noe nytt. **Derfor er vår anbefaling å – i tillegg til planer mål-for-mål – å etablere noen overordnede endringsprosjekter, med utgangspunkt i bærekraftsmålene.**

Tre hovedinnspill fra SINTEF til handlingsplanen

Vi i SINTEF har tre overordnede råd til regjeringens handlingsplan:

1) Definer inspirerende mål som berører Norge

Se på bærekraftmålene som en endringsimpuls til å finne løsninger på Norges viktigste samfunnsproblemer. Ta utgangspunkt i de bærekraftmålene som mest kraftfullt berører det norske samfunn og mobiliser bredt til tverrsektorielle, nasjonale strategier og tilhørende sektorspesifikke handlingsplaner for å nå disse. Virkemidlet kan sammenlignes med samlende "missions", slik de er beskrevet av Mariana Mazzucato, og som bl.a. er sentrale i EUs nye forskningsprogram.

Et eksempel på et slikt mål er at Norge skal bidra til å *Stoppe klimaendringene*.

- I tråd med Parisavtalen må da Norge bli et netto nullutslippssamfunn innen 2050. Målet stiller krav til strategier for utslippskutt og sirkulær økonomi innen hver enkelt sektor i Norge. Samtidig krever målet også at ringvirkningene mellom sektorer sees i sammenheng. Dette krever i tillegg omstilling bort fra utslippstensive næringer som i dag har stor sysselsettingseffekt, til andre næringer med høy verdiskaping og sysselsetting. En offensiv strategi for økt innovasjon, omstillingstakt og eksportfremme som bidrar til å løse bærekraftutfordringene, vil, slik SINTEF i praksis erfarer det, kunne være viktig stimulans til omstilling. Dette vil også kreve mye av myndighetene, blant annet knyttet til myndighetsutøvelse, og anskaffelses- og næringsutviklingsrollen.

Et annet eksempel er målet *God helse og livskvalitet*

- Dette er et mål der FN i stor grad retter oppmerksomheten mot utviklingslandenes utfordringer. Vi må bidra til dette, og kan samtidig se at en del av løsningene også kan ha relevans i Norge, knyttet til utfordringene vi har med aldrende befolkning og spredt bosetning. Å se globale og nasjonale utfordringer samlet her, og lage tverrsektorielle strategier med tydelige mål, vil kunne virke inspirerende.

Tilsvarende vil både *Livet i havet* og *Utrydde sult* kunne være kandidater til slike "missions".

2) Etablér samarbeidsplattformer

Vi vil også ta til orde for at regjeringen etablerer, eller legger til rette for at det etableres, plattformer for samarbeid om målene. Norge bør ikke kun tenke nasjonalt i handlingsplanen. Å forplikte seg til FNs mål betyr å løse verdens utfordringer. Vi skal overføre kunnskap og løsninger til andre, og vi skal lære av andre.

Det bør etableres plattformer, der alle vi som skal være med på å realisere målene kan:

- a) Definere norske målsettinger i lys, både av hvordan vi kan bidra internasjonalt, men også skape løsninger og verdier i Norge

- b) Få trygghet for at den enkeltes investering eller innsats vil kaste av seg, fordi både private og offentlige aktører investerer for felles mål.

Den samhandlende arbeidsformen er det god tradisjon for i Norge. Vi ser den i trepartssamarbeidet og i offentlige utvalg om viktige samfunnsspørsmål.

Når det gjelder innovasjon, ser vi det særlig i de så kalte "21-prosessene", der industri og forskningsaktører definerer veikart for hvilke muligheter, utfordringer og kunnskapsbehov man ønsker å løse framover. Det har virket samlende og gitt alle trygghet for at de ikke investerer alene.

Vi ser slike plattformer også i Sentre for forskningsdrevet innovasjon (SFI), der små, store, nye og gamle bedrifter, offentlige virksomheter og forskningsmiljøer sammen setter seg et mål før de samarbeider om å skape de løsningene som gir alle partnerne måloppnåelse og konkurransekraft. Vi må finne teknologiske løsninger, prosesser og arbeidsmåter som har natur, miljø, biodiversitet og sosial design integrert, og der vi mobiliserer kapital, næringsliv, forskningsmiljøer og myndigheter sammen, for å styrke gjennomslagskraften i løsningene.

3) Lag et motiverende kunnskapsgrunnlag

Det bør investeres i gode kunnskapsgrunnlag og systemer for måling av framdrift og måloppnåelse – gjerne i form av konkrete målemetoder og verktøy. Det gir motivasjon og hjelper myndigheter og aktørene rundt å prioritere. Det kjøres nå flere gode forskningsprosjekter på hvordan vi kan følge utviklingen på bærekraftsmålene. Vi i SINTEF har forskningsgrupper som brenner for dette og blant annet utvikler løsninger for å beregne effekter av nye teknologier på bærekraftsmålene. Norge har kompetansmiljøer som kan bidra positivt også internasjonalt til at vi får et motiverende og kunnskapsbasert grunnlag for de tøffe prioriteringene som må gjøres fremover.

Det bør også vurderes bredere kunnskapsinnsatser – for eksempel i form av helhetlige flaggskipinitiativ eller sentre som integrerer teknologisk, samfunnsmessig, miljømessig og økonomisk kompetanse og fremmer en kunnskapsbasert tilnærming til bærekraftig utvikling. De bærekraftige løsningene må ha et robust miljø/klima/samfunns- og biodiversitet-design, noe som ofte mangler i dag.

Kunnskapsgrunnlaget fra slik forskning og sentre vil være avgjørende for beslutningstakere i å utforme en helhetlig og gjennomførbar politikk. Det vil også bidra til å bryte ned silotenking og få ut merverdien i å integrere kunnskap basert på flerfaglighet.

Med vennlig hilsen

Alexandra Bech Gjørsvik
Konsernsjef